

האלקים הרועה אותי.

(1) ספר בראשית פרק מח

וַיְבָרֶךְ אֶת יוֹסֵף וַיֹּאמֶר הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר הִתְהַלְכֹוּ אֲבֹתַי לְפָנָיו אֲבָרְכֶם וַיִּצְחַק הָאֱלֹהִים הִרְעָה אֹתִי מֵעוֹדֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה:

(טז) הַמְלֵאךְ הַגָּאֵל אֹתִי מִכָּל רֶעַ וַיְבָרֶךְ אֶת הַנְּעָרִים וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמֵי וְשֵׁם אֲבֹתַי אֲבָרְכֶם וַיִּצְחַק וַיִּדְגּוּ לְרֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ.

(8-9) ילקוט שמעוני בראשית - פרק מח - רמז קנז

המלאך הגואל אותי ר' אלעזר אומר הקיש גאולה לפרנסה ופרנסה לגאולה מה גאולה פלאים אף פרנסה פלאים. מה פרנסה בכל יום אף גאולה בכל יום. רבי שמואל בר נחמן אמר גדולה מן הגאולה שהגאולה על ידי מלאך דכתיב המלאך הגואל אותי ופרנסה על ידי הקב"ה דכתיב פותח את ידך ומשביע. רבי יהושע בן לוי אמר גדולה מקריעת ים סוף דכתיב לגזור ים סוף לגזרים וסמך ליה נותן לחם לכל בשר.

רבינו בחיי על בראשית פרק מח פסוק טו

ואמר אח"כ האלהים הרועה אותי, הוא אביר יעקב, וזהו שכתוב (תהלים פ) רועה ישראל האזינה נוהג כצאן יוסף. ולשון רועה מלשון ריע כי במדה ההיא יש בה שלום ורעות.

ספר אוהב ישראל - פרשת ויחי

ויברך את יוסף ויאמר האלהים הרועה גו' המלאך הגואל גו'. בילקוט סמך גאולה לפרנסה ופרנסה לגאולה. לומר לך מה פרנסה בכל יום אף גאולה בכל יום. ומה גאולה הוא פלא אף פרנסה הוא פלא. רשב"נ אומר הפרנסה גדולה מן הגאולה דאלו גבי גאולה כתיב המלאך גו' ואלו גבי פרנסה כתיב פותח את ידך גו' הכוונה דהתחיל בברכת יוסף ולא סיים כלום הברכה שבירך את יוסף בעצמו, רק מה שבירך את בניו. אך דהאמת הוא דזהו עיקר ברכת הצדיק המכונה בשם יוסף. והוא בחי' המשביר ומשפיע לכל העולמות כפי מה שצריך להם וכשהצדיק רואה שנשפע מלמעלה שפע טוב וישועה וכל הצטרכותם. אז יש לו להצדיק תענוג ושעשועים גדולים מזה אין לשער כי זהו עיקר מגמתו ורצונו הק' בעבודתו קודש לעורר מתתא לעילא להשפיע כל טיבו וחדו וכל ברכאין טבין להכנסת ישראל לעילא ותתאי ונמצא שהברכה שבירך יעאע"ה לבני יוסף הוא ממש ברכת יוסף עצמו וכנ"ל. וזהו הברכה שברכם והם שורש לכל הכנסת ישראל והתפלל עליהם שני דברים. וזהו שרמז אותם במה שסמך בברכתו גאולה לפרנסה לומר מה פרנסה בכל יום היינו שאנו רואים שהכנסת ישראל צריכין פרנסה בכל יום היינו השפעות טובות מכל הצורך. והקב"ה זן ומפרנס כל הברואים מקרני ראמים עד ביצי כנים. ואילמלי היה נסתם ח"ו הצינור משפעו ית' מאתנו אפילו רק יום אחד אז לא היה קיום להנבראים שבעולם כמו כן צריך האדם לקרב את הגאולה בכל יום. היינו לצאת בכל יום מהגלות שלו ומשעיבוד היצה"ר להשליך מעליו כל חלקי הרע. ולהשלים נפשו בכל חלקי הטוב ולהדבקה ולקשרה בשורש האמת הגם שהגאולה אמיתית בכלל הכנסת ישראל עדיין מכוסה

ונעלם מאתנו על כל זה צריך כל איש ישראל לתקן נפשו ולהוציאה מגלות הפרטי שהוא משיעבוד היצה"ר ויקבל על עצמו באמת עול התורה והמצות כנתינתה בהר סיני. ובזה יצא לחירות כידוע.

(28) שפת אמת ספר בראשית - פרשת ויחי - שנת [תרמ"ב]

במדרש על פסוק הרועה אותי הגואל אותי הקיש פרנסה לגאולה מה פרנסה בכל יום כן גאולה. ומה גאולה פלאים כן פרנסה פלאים. כנראה שזה יסוד הגאולה לידע כי יש התחדשות בכל יום גם תוך הטבע כמ"ש מחדש בכל יום מ"ב וגם הפרנסה שאדם טורח ומוציא הכל פלאים. רק שיש נפלאות מגולים ויש נסתרים תוך הטבע. והמשכיל יתבונן כמו שבכל יום מחדש הקב"ה הטבע. כן מתגלין בכל יום גאולות בלבנות בני"י עובדי השי"ת. וכשיש הארת זאת ההתחדשות אין גלות בעולם. ועל ענין זה יסדו חז"ל ב' ברכות בכל יום קודם ק"ש ערב ובוקר. על בריאת אור וחושך שהוא התחדשות בבחי' הטבע בחי' עשרה מאמרות. ועל תורה ומצות שהוא התחדשות הפנימיות בחי' גאולה שבכל יום כנ"ל בחי' עשרת הדברות. וזה הדרך המיוחד רק לבנ"י. ואחר ב' אלו ההתחדשות באין לאחדות של ק"ש. וזה הרמז יברך את הנערים. מלשון התעוררות ב' אלו ההתחדשות שיש בכל יום. ואפרים הפנימיות. ומנשה בחי' התחדשות מ"ב. לכן הקדים לאפרים. הגם כי מתחלה צריכין לתקן הטבע ולכן הקדימו ברכת יוצר לאהבה. אבל צריכין לידע ולבטל הכל אל העיקר שהיא התורה. [ועמ"ש רמז בפ' מקץ וליוסף יולד שני בנים כו'. כי התחדשות של יוסף עצמו הוא עיקר האחדות רק אח"כ מתפשט לב' בחי' הנ"ל. ומזה יפרד אח"כ לכמה מינים עד שיוכל להיות ג"כ שני הרעב. וכמו כן נתקיים זה הרמז שלא התחיל גלות מצרים עד שנתעלה יוסף. ומנשה ואפרים עמדו במקומו. ואח"כ התחילו להרגיש הגלות]. וב' בחי' הנ"ל הם בחי' חומר וצורה בכלל הבריאה שנמשכו מן ההוי' הראשונה: